

Kościół św. Idziego w Szadku

ZEBRAŁ I OPRACOWAŁ | Jarosław Stulczewski

Kościół pw. św. Idziego znajduje się w najstarszej części Szadku (tzw. Stary Szadek), na przedmieściu określanym mianem Podgórze. Położony na cmentarzu grzebalnym, prawdopodobnie w miejscu pierwotnego kościoła parafialnego. Zgodnie z tradycją jest starszy od obecnego kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba Apostoła. Wiele wskazuje na to, że istniał już w XI w. (według przekazu być może wystawiony jako wotum księcia Władysława Hermana za szczęśliwe narodziny syna – Bolesława Krzywoustego); był kilkakrotnie odbudowywany. W aktach kościelnych z 1398 r. pojawia się wzmianka o kościele murowanym. Później popadł w ruinę i wystawiono nowy drewniany w 1740 r., remontowany w 1788 r.

Obecnie istniejąca budowla murowana została wzniesiona w tym miejscu w latach 1858–1860 dzięki staraniom wikariusza ks. Teodora Majera. Kościół z czerwonej cegły postawiony jest na rzucie prostokąta z pięcioboczną absydą, posiada pokrycie dachowe. Dziś pełni funkcję kościoła przedpogrzebowego. Administracyjnie położony jest w granicach sołectwa Wielka Wieś, jednak ze względu na swoje tradycje i niewielką odległość od miasta określany jest mianem kościoła cmentarnego w Szadku.

Fot. 1. Kościół cmentarny św. Idziego w Szadku, ok. 1910 r. – pocztówka wydrukowana przez Zakłady Graficzne Bolesław Wierzbicki* i Spółka w Warszawie
Źródło: ze zbiorów Jarosława Stulczewskiego

* Bolesław Wierzbicki, z zawodu drukarz, w 1896 r. uzyskał koncesję na otwarcie zakładu fotochemigraficznego, który uruchomił z początkiem roku kolejnego na terenie Warszawy przy ul. Złotej 3 (następnie 24) pod nazwą Zakłady Graficzne B. Wierzbicki i Spółka. Był to pierwszy w Królestwie Polskim zakład tego typu. Do 1904 r. znacznie rozwinął swoją działalność dzięki nowym maszynom drukarskim. Wówczas został przeniesiony na ul. Chmielną 61. Zakład posiadał następujące działy: drukarnię artystyczną, litografię, dział offsetowy, światłodrukarnię, fotochemografię, cynkografię i introligatornię. Wyszło z niego wiele reprodukcji zdjęć miejscowości oraz postaci.

Fot. 2. Kościół św. Idziego w Szadku, 1913 r.

Źródło: J. Leopold, *Ziemia szadkowska w Sieradzkim*, „Wieś Ilustrowana” 1913, nr 4, s. 17

Fot. 3. Kościół św. Idziego w Szadku, lata 30. XX w.

Źródło: ze zbiorów Krystyny Szymańskiej

Fot. 4. Kamienne ogrodzenie cmentarne i kościół św. Idziego w Szadku, lata 30. XX w.
Źródło: reprodukcja pocztówki wydanej przez Towarzystwo Przyjaciół Szadku

Fot. 5. Kościół św. Idziego w Szadku, zima 1939 r. (widoczna drewniana dzwonnica z XIX w. obecnie nie istnieje)
Źródło: ze zbiorów Jana Nowaka

Fot. 6. Misternie rzeźbione tabernakulum z I połowy XVII w. z kościoła św. Idziego w Szadku, 1954 r.

Źródło: *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, red. J. Łoziński, t. II, woj. łódzkie, Warszawa 1954, fig. 285

Fot. 7. Akcja porządkowania cmentarza (o pow. 1,7 ha) wokół kościoła św. Idziego w Szadku** – w środku ks. Jan Wiatr (1907–1983), proboszcz i dziekan szadkowski, 1956
Źródło: ze zbiorów Jarosława Stulczewskiego

** Zostały m.in. usunięte krzaki i zarośla, przeprowadzono też roboty ziemne i utworzono nowe kwatery (na trzech poziomach), wytyczono alejki. Usunięto także stare nagrobki, w tym również mające wartość zabytkową (sic!).

Fot. 8. Uporządkowany teren cmentarza i kościół św. Idziego w Szadku, lata 60. XX w.
Źródło: ze zbiorów szkolnej Izby Pamięci w Szadku

Fot. 9. Kościół św. Idziego w Szadku – widok od strony płd.-wsch., 1986 r.

Źródło: fot. Janusz Marszałkowski

Fot. 10. Kościół św. Idziego w Szadku – widok od strony płd.-zach., 1986 r.

Źródło: fot. Janusz Marszałkowski